

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (Descriptive Study) ซึ่งได้เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม มีนักเรียนชั้นประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 (ป.4 – ป.6) จำนวน 80 คน โดยมุ่งศึกษาพฤติกรรมการดูแลทันตสุขภาพของนักเรียน ดังนั้นผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

- 4.1 ข้อมูลทั่วไปของประชากร
- 4.2 ความรู้ด้านทันตสุขภาพ
- 4.3 ทักษะด้านทันตสุขภาพ
- 4.4 การปฏิบัติด้านทันตสุขภาพ
- 4.5 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติตัวในการดูแลทันตสุขภาพ

4.1 ข้อมูลทั่วไปของประชากร

ผลการศึกษา พบว่า ข้อมูลทั่วไปของนักเรียนมีรายละเอียดดังนี้

เพศ นักเรียนเป็นเพศชายร้อยละ 28.8 เพศหญิงร้อยละ 71.2

ลำดับการเป็นบุตร นักเรียนทั้งหมดร้อยละ 100 เป็นบุตรลำดับที่ 1

จำนวนเงินที่ได้รับมาโรงเรียน/วัน นักเรียนส่วนใหญ่ได้รับเงินมาโรงเรียนวันละ 25 บาท ร้อยละ 37.5 รองลงมาได้รับเงินมาโรงเรียน 25 บาท/วัน ร้อยละ 22.5

การศึกษาสูงสุดของบิดา นักเรียนส่วนใหญ่มีบิดาจบการศึกษาสูงสุดคือระดับประถมศึกษา ร้อยละ 51.2 รองลงมาคือระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. ร้อยละ 42.5

การศึกษาสูงสุดของมารดา นักเรียนส่วนใหญ่มีมารดาจบการศึกษาสูงสุดคือระดับประถมศึกษา ร้อยละ 51.2 รองลงมาคือระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. ร้อยละ 32.5

อาชีพของบิดา นักเรียนส่วนใหญ่บิดามีอาชีพเกษตรกรกรรม (ทำไร่ ทำนา ทำสวน) ร้อยละ 51.2 รองลงมาคือรับจ้าง ร้อยละ 42.5

อาชีพของมารดา นักเรียนส่วนใหญ่มารดามีอาชีพเกษตรกรกรรม (ทำไร่ ทำนา ทำสวน) ร้อยละ 51.2 รองลงมาคือรับจ้าง ร้อยละ 42.5 รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของนักเรียนจำแนกตามข้อมูลทั่วไป (n=80)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (n)	ร้อยละ (%)
เพศ		
ชาย	23	28.8
หญิง	57	71.2
ลำดับการเป็นบุตร		
ลำดับที่ 1	80	100.0
จำนวนเงินที่ได้รับมาโรงเรียน/วัน		
15 บาท	9	11.3
20 บาท	18	22.5
25 บาท	30	37.5
30 บาท	8	10.0
35 บาท	10	12.5
40 บาท	5	6.2
Mean = 25.4, S.D. = 6.8, Min = 15, Max = 40		
การศึกษาสูงสุดของบิดา		
ประถมศึกษา	41	51.2
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	34	42.5
อนุปริญญา / ปวส.	5	6.3
การศึกษาสูงสุดของมารดา		
ประถมศึกษา	41	51.2
มัธยมศึกษาตอนต้น	8	10.0
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	26	32.5
อนุปริญญา / ปวส.	5	6.3
อาชีพของบิดา		
เกษตรกรกรรม (ทำไร่ ทำนา ทำสวน)	41	51.2
รับจ้าง	34	42.5
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	5	6.3
อาชีพของบิดา		
เกษตรกรกรรม (ทำไร่ ทำนา ทำสวน)	41	51.2
รับจ้าง	34	42.5
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	5	6.3

4.2 ความรู้ด้านทันตสุขภาพ

ผลการศึกษาความรู้ของนักเรียน พบว่า นักเรียนที่ตอบถูกเกี่ยวกับความรู้ด้านทันตสุขภาพ จำแนกรายข้อ รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของนักเรียนที่ตอบถูกเกี่ยวกับความรู้ด้านทันตสุขภาพ จำแนกรายข้อ (n=80)

ความรู้ด้านทันตสุขภาพ	ตอบถูก	
	จำนวน	ร้อยละ
1.อาหารที่มีประโยชน์ต่อฟัน	80	100.0
2.การแปรงฟันที่ถูกรวิธี	37	46.2
3.การแก้ไขเมื่อฟันมีรอยผุเป็นจุดสีดำเกิดขึ้น	37	46.2
4.วิธีการรักษาที่ดีที่สุดสำหรับ โรคฟันผุในระยะแรก	37	46.2
5.การตรวจฟันและสุขภาพช่องปากโดยหมอฟันต่อปี	0	0.0
6.ประโยชน์ของการแปรงฟัน	80	100.0
7.เวลาที่ใช้ในการแปรงฟันแต่ละครั้ง	37	46.2
8.วิธีป้องกัน โรคฟันผุที่ดีที่สุด	80	100.0
9.ประโยชน์ของการใช้ไหมขัดฟัน	0	0.0
10.ประโยชน์ของฟลูออไรด์ต่อฟัน	80	100.0
11.ลักษณะของยาสีฟันที่ดี	80	100.0
12.การทำความสะอาดฟันด้วยวิธีอื่นนอกเหนือจากการแปรงฟัน	0	0.0
13.การแก้ไขเมื่อตรวจฟันด้วยตนเองแล้วพบว่า มีหินปูนรอบตัวฟัน	80	100.0
14.ผลต่อฟันจากการใช้ฟันเปิดจุกขวดน้ำอัดลม	80	100.0
15.วิธีป้องกัน โรคเหงือกอักเสบ	80	100.0

จากตารางพบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีความรู้ด้านทันตสุขภาพที่ถูกต้องมากที่สุดในเรื่องอาหารที่มีประโยชน์ต่อฟัน ประโยชน์ของการแปรงฟัน วิธีป้องกัน โรคฟันผุที่ดีที่สุด ประโยชน์ของฟลูออไรด์ต่อฟัน ลักษณะของยาสีฟันที่ดี การแก้ไขเมื่อตรวจฟันด้วยตนเองแล้วพบว่า มีหินปูนรอบตัวฟัน ผลต่อฟันจากการใช้ฟันเปิดจุกขวดน้ำอัดลม และวิธีป้องกัน โรคเหงือกอักเสบ ร้อยละ 100 ส่วนที่มีความรู้ที่ถูกต้องน้อยที่สุดคือ การตรวจฟันและสุขภาพช่องปากโดยหมอฟันต่อปี ประโยชน์ของการใช้ไหมขัดฟัน และการทำความสะอาดฟันด้วยวิธีอื่นนอกเหนือจากการแปรงฟัน ร้อยละ 0.0

จากผลการศึกษาคำรู้ด้านทันตสุขภาพ พบว่า นักเรียนมีระดับคะแนนความรู้ด้านทันตสุขภาพอยู่ในระดับสูง ปานกลาง และต่ำ ร้อยละ 46.2 0.0 และ 53.8 ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของนักเรียนจำแนกตามระดับความรู้ด้านทันตสุขภาพ (n=80)

ระดับความรู้ด้านทันตสุขภาพ	จำนวน	ร้อยละ
สูง	37	46.2
ปานกลาง	0	0.0
ต่ำ	43	53.8

Mean = 9.85, S.D. = 2.00, Min. = 8, max. = 12

4.3 ทักษะด้านทันตสุขภาพ

ผลการศึกษาทักษะด้านทันตสุขภาพของนักเรียน จำแนกตามทักษะที่รายชื่อ รายละเอียดดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามทักษะคิของนักเรียนจำแนกรายชื่อ (n=80)

ทักษะด้านทันตสุขภาพ	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	Mean	S.D.	ระดับ ทักษะ
	n(%)	n(%)	n(%)			
1.การแปรงฟันให้สะอาดสามารถป้องกันโรคฟันผุได้	80(100)	0(0)	0(0)	3	0	สูง
2.ต้องแปรงฟันทุกครั้งหลังรับประทานอาหาร	80(100)	0(0)	0(0)	3	0	สูง
3.การแปรงฟันที่ไม่ถูกวิธีจะทำให้ฟันผุร้อนและเหงือกอักเสบ	26(32.5)	25(31.2)	29(36.3)	1.9	0.8	ปานกลาง
4.ฟันผุทำให้เกิดกลิ่นปาก	80(100)	0(0)	0(0)	3	0	สูง
5.การแปรงฟันหลังอาหารเป็นสิ่งจำเป็น	80(100)	0(0)	0(0)	3	0	สูง
6.การอมน้ำยาขี้ฟันควรอมให้นานอย่างน้อย 2-3 นาที	80(100)	0(0)	0(0)	3	0	สูง

ตารางที่ 4 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามทัศนคติของนักเรียนจำแนก
รายข้อ (n=80) (ต่อ)

ทัศนคติด้านทันตสุขภาพ	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	Mea n	S.D.	ระดับ ทัศนคติ
	n(%)	n(%)	n(%)			
7.เศษอาหารที่ติดอยู่ในซอกฟันเป็นสาเหตุทำให้ฟันผุ	80(100)	0(0)	0(0)	3	0	สูง
8.กินผัก ผลไม้เป็นประจำจะช่วยให้ฟันแข็งแรง	80(100)	0(0)	0(0)	3	0	สูง
9.ขนมหวานทุกชนิด ลูกอม ลูกกวาด เป็นสาเหตุทำให้เกิดฟันผุ	80(100)	0(0)	0(0)	3	0	สูง
10.รับประทานอาหารบ่อย ๆ จุกจิก ป้องกันโรคฟันผุได้	27(33.8)	12(15.0)	41(51.2)	1.8	0.9	ปานกลาง
11.อาหารที่มีรสเปรี้ยว สามารถทำลายเชื้อจุลินทรีย์ได้	37(46.2)	43(53.8)	0(0)	2.4	0.5	สูง
12.แม้จะมีฟันดีมาแต่กำเนิดก็ต้องรักษาสุขภาพฟัน	43(53.8)	37(46.2)	0(0)	2.5	0.5	สูง
13.ฟันผุหากไม่รักษาจะทำให้เกิดโรคอื่นแทรกซ้อนได้	43(53.8)	37(46.2)	0(0)	2.5	0.5	สูง
14.อาการปวดฟันรักษาได้ด้วยกรือยาแก้ปวดใส่ลงในรูฟัน	80(100)	0(0)	0(0)	3	0	สูง
15.ก่อน การอมน้ำยาฟลูออไรด์ต้องแปรงฟันให้สะอาดก่อน	80(100)	0(0)	0(0)	3	0	สูง
16.บุคคลที่จะสามารถตรวจฟันได้ ต้องเป็นหมอฟันหรือทันตบุคลากร	80(100)	0(0)	0(0)	3	0	สูง
17.สุขภาพฟันดี สุขภาพกายก็จะดีไปด้วย	43(53.8)	37(46.2)	0(0)	2.5	0.5	สูง
18.การตรวจฟันด้วยตนเองไม่มีประโยชน์	0(0)	43(53.8)	37(46.2)	2.4	0.5	สูง
19.ถ้าไม่ปวดฟัน ก็ไม่จำเป็นต้องไปพบหมอฟัน	80(100)	0(0)	0(0)	3	0	สูง
20.ฟันสวยถึงแม้จะไม่คู่ก็ต้องให้หมอฟันตรวจ ปีละ 2 ครั้ง เช่นกัน	0(0)	43(53.8)	37(46.2)	1.5	0.5	ต่ำ

หมายเหตุ	ระดับสูง	หมายถึง	ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.3-3.0
	ระดับปานกลาง	หมายถึง	ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.6-2.2
	ระดับต่ำ	หมายถึง	ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.0-1.5

จากตาราง ทักษะคิดในด้านทัศนสุขภาพของนักเรียน พบว่า ระดับทักษะคิดด้านทัศนสุขภาพของนักเรียนที่นักเรียนเห็นด้วยหลายข้อ และมีเพียงข้อเดียวที่นักเรียนมีระดับทักษะคิดต่ำคือ ฟันสวย ถึงแม้จะไม่ผู้ก็ต้องให้หมอฟันตรวจ ปีละ 2 ครั้ง เช่นกัน

ผลการศึกษาทักษะคิดด้านทัศนสุขภาพของนักเรียนในภาพรวม รายละเอียดดังตารางที่ 5 ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของระดับทักษะคิดด้านทัศนสุขภาพ จำแนกตามทักษะคิด (n=80)

ระดับทักษะคิด	จำนวน	ร้อยละ
สูง	51	63.7
ปานกลาง	29	36.3
ต่ำ	0	0.0

Mean = 47.86, S.D. = 1.41, Min. = 45, Max. = 50

จากตาราง พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีทัศนคติด้านทัศนสุขภาพในระดับสูงร้อยละ 63.7 รองลงมาคือ ระดับปานกลางร้อยละ 36.3 และระดับต่ำร้อยละ 0.0

4.4 การปฏิบัติด้านทัศนสุขภาพ

จากการศึกษาการปฏิบัติตัวด้านการดูแลทัศนสุขภาพของนักเรียน จำแนกตามการปฏิบัติด้านทัศนสุขภาพรายข้อ รายละเอียดดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละการปฏิบัติด้านทัศนสุขภาพของนักเรียนจำแนกรายข้อ (n=80)

การปฏิบัติด้านทัศนสุขภาพ	ปฏิบัติ ทุกครั้ง	ปฏิบัติ บางครั้ง	ไม่ปฏิบัติ	Mean	S.D.	ระดับการ ปฏิบัติ
	n(%)	n(%)	n(%)			
1.นักเรียนแปรงฟันทุกครั้งหลังรับประทานอาหาร	80(100)	0(0)	0(0)	3	0	สูง
2.นักเรียนใช้ยาสีฟันผสมฟลูออไรด์ในการแปรงฟัน	80(100)	0(0)	0(0)	3	0	สูง
3.นักเรียนแปรงฟันก่อนเข้านอน	42(52.5)	34(42.5)	4(5.0)	2.4	0.5	สูง
4.การแปรงฟันของนักเรียน ฟันบนปิดลง ฟันล่างปิดขึ้น ด้านบดเคี้ยวถูไปมา	80(100)	0(0)	0(0)	3	0	สูง
5.นักเรียนแปรงฟันหลังตื่นนอนตอนเช้า	80(100)	0(0)	0(0)	3	0	สูง
6.นักเรียนแปรงฟันหลังอาหารกลางวันตามที่โรงเรียนจัดไว้ให้	80(100)	0(0)	0(0)	3	0	สูง
7.หลังรับประทานอาหาร ถ้าไม่ได้แปรงฟันนักเรียนจะบ้วนปาก	43(53.7)	37(46.3)	0(0)	2.5	0.5	สูง
8.หลังอาหารเข้านักเรียนไม่ต้องแปรงฟันเพราะคอนคีนนอนได้แปรงแล้ว	80(100)	0(0)	0(0)	3	0	สูง
9.นักเรียนใช้เวลาในการแปรงฟันแต่ละครั้งประมาณ 3 – 5 นาที	80(100)	0(0)	0(0)	3	0	สูง
10.นักเรียนแปรงฟันหลังอาหารเย็น	80(100)	0(0)	0(0)	3	0	สูง
11.นักเรียนบ้วนปากทุกครั้ง หลังกินขนมหวานหรืออาหารที่มีความหวาน	27(33.7)	15(18.8)	38(47.5)	1.8	0.8	ปานกลาง
12.นักเรียนรับประทานอาหารจำพวกผักหรือผลไม้ ทุกมื้อ	24(30)	33(41.2)	23(28.8)	2.0	0.7	ปานกลาง
13.นักเรียนกินผลไม้ เช่น มะละกอ ส้ม กล้วย หลังอาหารทุกวัน	32(40)	15(18.7)	33(41.3)	1.9	0.9	ปานกลาง
14.นักเรียนอมท็อฟฟี่ หรือคิมνά้อดลมทุกวัน	37(46.2)	43(53.8)	0(0)	1.5	0.5	ต่ำ
15.นักเรียนรับประทานอาหารจำพวกผักสีเขียวหรือสีเหลือง เช่น ผักบุ้ง ผักคะน้า ฟักทอง ฯลฯ เป็นประจำ	16(20)	64(80)	0(0)	2.2	0.4	ปานกลาง
16.นักเรียนคั้นนมจืด เป็นประจำ	80(100)	0(0)	0(0)	3	0	สูง
17.นักเรียนตรวจดูฟันและเหงือกของตนเอง หลังแปรงฟัน	43(53.7)	37(46.3)	0(0)	2.0	1.0	ปานกลาง

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละการปฏิบัติด้านทัศนสุขภาพของนักเรียนจำแนกรายข้อ (n=80) (ต่อ)

การปฏิบัติด้านทัศนสุขภาพ	ปฏิบัติ ทุกครั้ง	ปฏิบัติ บางครั้ง	ไม่ปฏิบัติ	Mean	S.D.	ระดับการ ปฏิบัติ
	n(%)	n(%)	n(%)			
18.นักเรียนอมฟลูออไรด์ทุกครั้งทีครูอนามัย จัดให้	80(100)	0(0)	0(0)	3	0	สูง
19.นักเรียน ไปหาหมอฟันเพื่อตรวจสุขภาพ เป็นประจำทุกปี	0(0)	37(46.3)	43(53.7)	1.4	0.5	ต่ำ
20.นักเรียนชอบกัดคินสอ หรือปากกาทุกครั้ง ที่มีโอกาส	20(25.0)	0(0)	60(75.0)	2.5	0.8	สูง

หมายเหตุ	ระดับสูง	หมายถึง	ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.3-3.0
	ระดับปานกลาง	หมายถึง	ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.6-2.2
	ระดับต่ำ	หมายถึง	ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.0-1.5

จากตาราง การปฏิบัติตัวในการดูแลทัศนสุขภาพของนักเรียน พบว่า ระดับการปฏิบัติตัวในการดูแลทัศนสุขภาพของนักเรียนส่วนใหญ่อยู่ในระดับสูง และการปฏิบัติตัวด้านทัศนสุขภาพอยู่ระดับต่ำที่สุดคือ นักเรียนไปหาหมอฟันเพื่อตรวจสุขภาพเป็นประจำทุกปี ร้อยละ 0 (mean = 1.4, S.D. = 0.8)

การศึกษาการปฏิบัติตัวด้านทัศนสุขภาพของนักเรียนในภาพรวม รายละเอียดดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของระดับการปฏิบัติด้านทัศนสุขภาพ จำแนกตามการปฏิบัติ (n=80)

ระดับการปฏิบัติ	จำนวน	ร้อยละ
สูง	57	71.3
ปานกลาง	23	28.7
ต่ำ	0	0.0

Mean = 50.65, S.D. = 4.00, Min. = 44, Max. = 56

จากตาราง พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีการปฏิบัติด้านทัศนสุขภาพในระดับสูงร้อยละ 71.3 รองลงมาคือ ระดับปานกลางร้อยละ 28.7 และระดับต่ำร้อยละ

4.5 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทักษะคิด และการปฏิบัติตัวในการดูแลทันตสุขภาพ

ผลการศึกษาด้านความสัมพันธ์ระหว่างความรู้กับการปฏิบัติตัวในการดูแลทันตสุขภาพ ทักษะคิดกับการปฏิบัติตัวในการดูแลทันตสุขภาพ และความรู้กับทักษะคิดในการดูแลทันตสุขภาพ ของนักเรียน รายละเอียดดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทักษะคิด และการปฏิบัติตัวในการดูแลทันตสุขภาพ (n=80)

ความสัมพันธ์	N	r	p-value*
ความรู้กับการปฏิบัติตัวในการดูแลทันตสุขภาพ	80	-0.737	<0.001
ทักษะคิดกับการปฏิบัติตัวในการดูแลทันตสุขภาพ	80	0.464	<0.001
ความรู้กับทักษะคิดในการดูแลทันตสุขภาพ	80	-0.302	0.006

*ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

จากตาราง

ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้กับการปฏิบัติตัวในการดูแลทันตสุขภาพ พบว่า มีความสัมพันธ์ทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.05$) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ $r = -0.737$,

ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะคิดกับการปฏิบัติตัวในการดูแลทันตสุขภาพ พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.05$) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ $r = 0.464$,

ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้กับทักษะคิดในการดูแลทันตสุขภาพ พบว่า มีความสัมพันธ์ทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.05$) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ $r = -0.302$